

Regeringskansliet
Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101)

Ert diarienummer S2017/07382/FST

Sammanfattning

Förvaltningsrätten i Malmö har, utifrån de aspekter domstolen har att beakta, i huvudsak inte något att erinra mot utredningens förslag, men vill framföra följande synpunkter.

Lämpliga åldersgränser (7.2.1)

Den yttersta gränsen för föräldrapenning

Av betänkandets författningskommentar till 12 kap. 12 § socialförsäkringsbalken framgår att det med uttrycket *till dess* barnet har fyllt tio år avses *till och med* barnets tioårsdag (jfr SOU 2017:101 s. 702). I Myndigheternas skrivregler anges att det vid tidsrymder i formella sammanhang kan vara klokt att använda *till och med* för att undvika risk för missförstånd (Språkrådet, Myndigheternas skrivregler, åttonde uppl., s. 106). Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att det finns en risk för missförstånd. Förvaltningsrätten noterar att uttrycket *till dess* används i gällande bestämmelse 12 kap. 13 § socialförsäkringsbalken. Förvaltningsrätten anser dock att det är tydligare att använda sig av *till och med*.

Vidare konstaterar förvaltningsrätten att gällande bestämmelse 12 kap. 13 § socialförsäkringsbalken nyligen är ändrad och trädde i kraft den 1 januari 2014. Syftet med gällande lagstiftning förefaller i jämförelse med den föreslagna lagstiftningens syfte vara snarlikt (jfr prop. 2013/14:4 s. 35 och SOU 2017:101 s. 439). Förvaltningsrätten vill även framhålla att det har förflutit för kort tid sedan införandet av tolvårsgränsen i gällande bestämmelse för att den ska kunna utvärderas (jfr SOU 2017:101 s. 428).

Föräldrapenning från och med barnets treårsdag till och med barnets tioårsdag (7.2.3)

En årlig fördelning av antalet föräldrapenningdagar

Förvaltningsrätten vill påpeka att utredningen i detta avseende inte synes ha beaktat den omständigheten att skolplikten som tidigare inträdde höstterminen det kalenderår då barnet fyllde sju år eller, om det fanns särskilda skäl, först vid höstterminen det kalenderår då barnet fyllde åtta år numera inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år eller, om det finns särskilda skäl, först vid höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år (jfr 7 kap. 10 § första och andra stycket skollagen [2010:800]). Lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2018 och tillämpas på utbildning från och med höstterminen 2018.

Vårdbehovet och antal dagar per år

Enligt betänkandet ska föräldrapenning kunna lämnas under högst tio dagar per år sammanlagt för föräldrarna. Med beaktande av att tio dagar är lägre än dagens genomsnittliga uttag av föräldrapenning per barn (jfr SOU 2017:101 s. 437 f.) samt att nu gällande lagstiftning (12 kap. 12 § tredje stycket socialförsäkringsbalken) innebär ett möjligt årligt uttag av tolv dagar per år anser förvaltningsrätten att det i betänkandet saknas en tillräcklig motivering till förslaget.

Undantag från fördelningen av föräldrapenning (7.9.1)

Förvaltningsrätten konstaterar att det saknas en motivering i betänkandet till den redaktionella ändringen från *funktionshinder* till *funktionsnedsättning* i 12 kap. 16 § första stycket socialförsäkringsbalken.

Begreppet varaktigt

Utredningen föreslår vidare i 12 kap. 16 § andra stycket socialförsäkringsbalken att det införs ett ytterligare undantag från fördelningen av föräldrapenning. Enligt förslaget ska följande gälla. Om en förälder på grund av ett fängelsestraff är varaktigt förhindrad att uppbära föräldrapenning, ska den andra föräldern ha rätt till samtliga dagar med föräldrapenning. I utredningens författningskommentar anges att med uttrycket ”varaktigt förhindrad” avses att föräldern ska vara bestående förhindrad att vårda barnet eller i vart fall att förhindret kan antas kvarstå under den tid som föräldrapenning kan utges (jfr SOU 2017:101 s. 705). Förvaltningsrätten anser att begreppet varaktigt borde tas bort. I stället bör det anges under vilken tid föräldern ska vara förhindrad att vårda barnet.

Bedömning av om föräldern är förhindrad

I den föreslagna författningskommentaren anges bl.a. följande. Bedömningen av om föräldern är förhindrad att använda sin rätt på sådant sätt som avses i bestämmelsen kan påverkas av bestämmelserna i fängelselagen (2010:610) om permission och om möjligheten för en intagen att i vissa fall ha barn hos sig i fängelset (jfr SOU 2017:101 s. 705). I kommittédirektivet till utredningen anges

behovet av förenklingar av föräldraförsäkringen (dir. 2016:10 s. 6 f.). Förvaltningsrätten kan förutse tillämpningsproblem vid bedömningen av om en förälder är förhindrad.

Avräkning för utländsk förmån (7.18.2)

Förvaltningsrätten anser att det saknas en närmare analys där principen om barnets bästa beaktas i den föreslagna ändringen om avräkning, dvs. att avräkning ska göras från de dagar som kan lämnas sist för den tid som infaller efter barnets tredje levnadsår och fram till dess att barnet har fyllt tio år.

I kommittédirektivet till utredningen anges att utredaren särskilt ska beakta att förslagen är förenliga med EU-rättsliga regleringar (dir. 2016:10 s. 16). Förvaltningsrätten noterar att utredningen bedömer att förslagen är förenliga med EU-rätten (jfr SOU 2017:101 s. 692). En sådan avräkning som var aktuell i HFD 2015 ref. 15 fick anses förenlig med unionsrätten. Det var då fråga om avräkning från dagar med föräldrapenning för tidigare utgiven motsvarande förmån i Norge. Förvaltningsrätten saknar en närmare analys ur ett EU-rättsligt perspektiv av den föreslagna ändringen om avräkning.

Beredning och beslut

Detta remissyttrande har beslutats av rådmannen Elin Kristensson. I handläggningen har även specialistföredraganden Peter Nilsson samt förvaltningsrättsfiskalen Gabrielle Levin (föredragande) deltagit.

Elin Kristensson

Rådman

Gabrielle Levin

Förvaltningsrättsfiskal